

A szent koronából megint sikkasztottak.

(Vád a hadügyminiszter ellen.)

Kopogtatok a delegáció ajtaján. Engedjék be ezt az írást, amely követeli, hogy helyezték vád alá a közös hadügyminisztert. Mert rettenetes az ő bűne, a mely észrevétlenül fogant meg a hivatalos lap szombati számában.

A hivatalosnak idézett száma közli a dupla állam együttes miniszterének rendeletét a felvétel módzatairól a katonai reáliskolákba. Közli pedig a vivmányának kivezényelt rendelkezéssel, a mely a katonai oktatást Magyarország területén két nyelvre osztja: magyarra és németre. Eb ura fakó. Jól van. A magyar törvény a közös hadsereg keretében ismer osztrák ezredeket és magyar ezredeket. Értsük meg: másfajta ezred nincs, mint magyar és osztrák.

Ennek a rendeletnek a belsejében foglaltatik aztán az is, hogy a horvát területen levő károlyvárosi és kameiniczi alreáliskolákba a tanítási nyelv: a német és a horvát. Értsük meg jól. Azon a területen, a mely integráns része a magyar államnak, a melynek lakói magyar állampolgárok, nem is kiegészítő, de alkotó részei Szent István koronájának, ott a magyar nyelvről nem tudnak semmit, ott a Magyarországhoz való tartozandóság érzetét irtják azzal, hogy a tanítás nyelve német és horvát. E rendelkezéssel beiktatták a közös hadsereg szervezetébe a horvát ezredeket és mert a cseh alreáliskolákról is hasonló rendelkezés van: a nagy egésznek immár alkotó részei: az osztrák-német, az osztrák-magyar, az osztrák-cseh és az osztrák-horvát. Így sülyedt tartománynyá, a horvát földdel együtt kolduló országhatalmasság: Magyarország, a közös hadügyminiszterium akaratából.

Szent-István koronája mellől így sikkad el egy-egy jog. Egyszer Chlopyval, másszor Chlopy nélkül.

A közös katonai igazgatás nem választhatja el Magyarországtól Horvátországot. A magyar törvényhozás mellőzésével nem rendelkezhetik úgy, hogy a horvát területen levő közös nevelőintézetekben másként intézkedhessék, mint azt a törvény vagy királyi rendelet Magyarország számára előírja. Mert Horvátország csak közigazgatási fogalom, még pedig Szent-István koronájának birodalmában. És épp ezért arcpiritó, hogy a magyar nyelvből még csak tanórát se vesz a horvát.

Vármegyénk és közelvidéke.

Fagyok Biharvármegyében. Poszajról írják, hogy a fagyos szentek és Orbán napja a vidéken nem mult el minden veszedelem nélkül. Több községben erős fagyok voltak s az idej gyümölcs termést teljesen tönkre tették. A szárazság oly nagy, hogy az idén széna is alig terem. A tengeri, burgonya és répa vetemények a tartós szárazság miatt nem tudnak fejlődni. Ha-

sonló hírek érkeznek Marpitta, Szilárd, Bényes és Eleds vidékéről is.

Csirketolvajok. F. hó 28 án, özv. Szabó Andrásné hajdunánási (Vörösmartiteza) lakására ismeretlen tettesek betörték. 3 zárt törtek fel. 6 darab tyukkal 38 darab csirkét, továbbá másfél véka búzát emeltek el.

Próba-bál. Sinkovits József népszerű táncztanító f. hó 28 án, igen szépen sikerült próbált rendezett a hajdunánási Bocskay szálló nagytermében.

A csendőr gyilkosait elfogták. Megirtuk, hogy Szabó Sándor érmihályfalvai csendőrt pünköszt vasárnapjának éjszakáján orvul megtámadták és fegyvereit elszedve, úgy agyafőbe verték, hogy sebeit alig heveri ki a debreczeni csapatházban, a hol most ápolják. A vizsgálat megtartására Andrassy csendőrfőhadnagy utazott ki Érmihályfalvára és ezt a vizsgálatot a gyanuba fogottak ellen széles mederben folytatták napokon át. A nyomozásnak végül sikerült megállapítani, hogy a csendőrt orvul megtámadó csoportban Nyiry Lajos, Solti Zsigmond, Csongrádi Gábor, Somogyi Sándor, Torda Gábor és Nagy Antal voltak jelen s az ő kezük munkája, hogy a betegen hazafelé tartó csendőr halálos sebekkel borítva vivődik a halállal. Az orvutámadó gyilkosokat tegnap szállították be a nagyváradi ügyészség fogházába.

Az összedarabolt férj. Még élénk emlékezetben van az a rémas férjgyilkosság, melyet Matyika Mihályné követett el a mult hó 3-án. A bestiális asszony megölte az urát, azután fejszével darabokra vagdalva éjnek idején a hullarészeket a Fekete Körös hullámai közé szórta. A folyóba dobott testrészekből annak idején alig halásztak ki néhány darabot, már tüvé tették a folyó egész medrét azon a környéken. Tegnap azután Tenkéről írják, a kutyák a folyóból egy teljesen foszlásnak indult emberi hullát vonszolták ki. Megindult ennek alapján ujra a kutatás, és borzalmas leletre bukkantak a csákányozók. A hullának több részét felszínre hozták, feloszló husdarabokat, csontokat, a melyeket a temetőben elástak.

A Kaba Nádudvari helyiérdekű vasutja, mint már irtuk is, ma nyílik meg. Berger Jenő építész, az ösmert nagyvállalkozó ma adja át a helyi vasutat a forgalomnak. Örvendetes, hogy egy vidék ismét megnyílik a forgalomnak. Ezt a megnyitást Berger Jenő és az érdekelt községek ünneppel kötik össze. A megnyitás a következő sorrendben folyik le: indulás Debreczen állomásról május 31-ikén reggeli 8 óra 30 perczkor. Érkezés Nádudvar állomásra délelőtt 11 óra tájban. Indulás Nádudvarról délen 1 óra 30 perczkor. Ebéd delután 2 órakor.

Sima Ferencz tragédiája.

Megvakult.

Már hirt adtunk arról, hogy a csongrád-megyei nép egykori vezére, Sima Ferencz mind a két szemére megvakult.

A szerencsétlen ember tragédiájáról fiatal leánya, az Amerikában élő Sima Juliska értesítette a szentesieket. Három levelet küldött Egyet Vajda Ernőnek, a másikat Gálffy Sándorhoz, Sima egykori szerkesztőtársához, a harmadikat pedig Papp József-

hez, a szentesi 48 as kör elnökéhez cizellezte.

A sajnálatos dologról szóló leveleket itt közöljük.

Az első levél.

Az első levél, mely Vajda Ernőnek szól, így hangzik:

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Nem is tudom, hogy kezdjem el levelemet, oly mélyen le vagyok sujtva. Már szinte gondolkodni sem tudok.

De hirt kell adnom önöknek is a szörnyű, lelket rázó szerencsétlenségről, a melyet tegnap este hallottam meg és mely testben, lélekben összezuzott édes jó anyámmal együtt bennünket.

Azt hiszem, arról van a Szerkesztő urnak tudomása, hogy szegény jó apám november 6-ika óta tüdő- és mellhártyagyulladásban beteg. A családi helyzetet ön ismeri milyen volt. Február 24 én az apám levelet irt hozzám, tudatta velem betegségét. Jó anyám másnap egy megbízott ural beküldött hozzá. Nagyon beteg volt. Feküdt. Eppen két het mulva márczius 10 én levelet kaptam tőle ismét. Tudatta, hogy a clevelandi levegő megölné és az orvosai Giurgioba déli vidékre küldték.

Másnap reggel a Fő ur levitt hozzá. Már fönt volt. Édes jó anyám megbízása folytán nagyon kértem, hogy ne menjen el! Oh Istenem! Ez a szegény ember, az én apám, mégis elment márczius 12-én Giurgio állam Budapest nevű magyar községébe. Azt irta, jobban van. Meggyógyul. Ez még márc. 26-án volt. Mi történt, hogy történt, nem tudjuk. Tegnap a Fő ur Clevelandban volt, és az édes apám ismerőseitől hallottam a lelket gyilkoló szörnyű hirt.

Szerkesztő ur!

Az én szerencsétlen édes jó apám mindkét szemére megvakult. Most már nem tudunk egyebet tenni, mint hogy ide hozatjuk, ápolni fogjuk. A legborzasztóbb az, hogy itt Amerikában orvosoltatni sem tudjuk, mert nincsenek kiképzett orvosok. Az amerikai levegőt nem bírják az európai emberek. Mindenki tönkre megy. Mi is kimondhatlanul szenvedünk. Szegény édes apám iszonyu szerencsétlenségét is a levegő okozta.

Ha Európába mehet, remélhetőleg az ottani tudományos orvosi kezelés és a levegő hatása visszadja a látóképességet. Mit után önnel tudatom ezt az iszonyu eseményt Önt kérem meg, mivel barátunknak, egyszerűsmind uri embernek is ismerem, hason oda Gálffy ural, Molnár képviselő ural együtt, valamint Papp József pártelnök ural, hogy a lehető legrövidebb idő alatt gyűjtést rendezzenek a párt részéről és így tegyék lehetővé, hogy Európába vigyük, gyógykezeltesük és Isten szent segítségével bizva visszaadjuk az emberiségnek.

Nagyon szépen megkérem önt az Isten szent nevére, egy végtelen szerencsétlen ember érdekében, azoknál az embereknél kérjen támogatást, a kikért egykor ő áldozatot hozott, támogatást nyújtott. Önnek nem kell megnevezni, kikről van szó! Csak arra kérem: gyorsan! Szegény édes testvéreimmel nem bírjuk közölni ezt a kétségbeejtő hirt. De a fő ur Molnár képviselő urnak éppen most ir. Kérésemet ismét megújítva, azonnali válaszát kérve, szives tisztelettel vagyok, a nagy bánattól megtört.

Sima Juliska.

Második levél.

A Gálffy Sándornak küldött levél itt következik:

Kedves Gálffy bácsi!

halálnál is borzasztóbb hirt közlök önnek, amely szegény édes apámmal történt. Hat hónapi betegség után, a mely tüdő- és mellhártyagyulladás volt, orvosi tanácsra elment Giurgiu államba, Budapest községbe,

márczius 12-én és ott néhány nap előtt, az amerikai gyilkos levegő hatásától, mindkét szemére megvakult!

Most hozatjuk ide ápolás végett és arra kérem Gálffy bácsit is, miként Vajda szerkesztő urat, hogy egy a kör, mint egyeseknél, a kiknek egykor ő is nagy szolgálatot tett, nyujtsanak anyagi segítséget borzasztó szerencsétlen állapotában! Tegyük lehetővé, hogy Európába vegyünk, Isten szent voltából visszanyerje látóképességét!

Oh, gondolja meg Ön, mi az: világtalannak lenni egy ily embernek, mint ő. Menjen el Ön, Gálffy bácsi azokhoz az emberekhez Papp József urral, vagy Vajda urral, a kiknek gondolja, hogy van szívük és anyagi erejük is, hogy nyujtsanak segítyt ily iszonyu helyzetű ember számára, hogy menthetnének őt családjá számára. Erre kérem Önt az Isten szent nevében! Irjon kérem minél előbb. Irni nem tudok többet, mert iszonyuan szenvedünk.

Vagyok igaz tisztelettel, nejét, gyermekét csókolva fájdalomtól lesújtott ismerőse
Sima Juliska.

Harmadik levél.

Fairport, 1904. május 6.

Tek.

Papp József pártelnök urnak
Szentesen.

Kedves Józsi bácsi!

Bánattól teljesen összetörve, tudatom a rettentő csapást, a mely édes apámat néhány nap előtt érte. November 6-ika óta tüdő- és mellhártyagyulladásban volt beteg. Ennek következtében orvosok tanácsára Giorgio állam Budapest nevű községébe ment üdülést szerezni. S ott érte utól a borzasztó csapás. Mindkét szemére megvakult.

Orvosok állítása szerint nem reménytelen a gyógyulása, de ahhoz a nagy Isten kegyelme és segítsége mellett idő és pénz kell. Itt olyan képzett orvosok nincsenek, mint Európában. Pedig operációra lesz szükség föltétlen. Azért fölkérem édes Józsi bácsit, mint pártelnököt, mivel a Fő ur már a mai napon Molnár képviselő urat értesítette a rettentő helyzetről, hogy a borzasztó csapás elhárítására és szemének gyógyítására a párt részéről is és egyes jóakaratu embereknél működne közre arra nézve, hogy szegény szerencsétlen apámnak gyűjtést rendeznének.

Hogy Európába vihetnénk gyógyítás végett. Minden utolsó reményem is önökben, szentesi 48-asokban van. Azért fölkérem tiszteletteljesen, szeretettel Józsi bácsit, működjenek közre borzasztó helyzetünk enyhítésén.

Maradok tisztelettel, kérve a fentiekre nézve szives válaszát várva

Sima Juliska.

Sima hivei gyűjteni akarnak.

A levelek vétele után Simának föntemlített hivei nyomban fölkeresték Cicatricis Lajos dr. alispánt, hogy vele Sima Ferencz tragikus sorsát közöljék és gyűjtésre engedélyt nyerjenek. Cicatricis alispán láthatólag megdöbben, mikor a szomoru hirt meghallotta. Sima érdekében — gyűjtési engedély kiadását illetően — azonban semmit nem tehetett, mert ez kizárólag a belügyminiszter hatáskörébe tartozik.

Ennélfogva Vajda Ernő nyomban táviratozott dr. Molnár Jenő országgyűlési képviselőhöz, hogy a gyűjtési engedélyt mielőbb eszközölje ki a belügyminiszternél.

Sima Ferencz tragikus sorsa iránt régi hivei között általános részvét nyilvánul meg.

Mi az ujság?

30 évig jegyző. Orosháza község első jegyzője Vangyel Szilárd legközelebb nyugalmába vonul. Ezt a szándékát már a községi képviselőtestületnek is bejelentette, kérvén, hogy 2680 korona évi nyugdíját a közgyűlés egészítse ki élete fogytáig 2800 koronára. A képviselőtestület szem előtt tartván azokat az érdemeket, amelyeket Vangyel Szilárd 30 éves jegyzősége alatt Orosháza érdekeinek szolgálatában szerzett, egyhangulag helyet adott az első jegyző kérelmének.

A bécsület áldozata. Budapestről távirják: A tizedik kerületi kapitányságon tegnap este egy detektív behozta Mladevits Zoltán tizenkilenc éves nyomdászt. Valahol a ligetben csipték meg egy hölgygyel szerelmeskedve. A titkosrendőrnek nem tetszett a dolog, megszólította a fiatalembert és rászólt, hogy ne legyen nyilvános helyen annyira bizalmas a hölgygyel. Mladevits visszafelelt, azt mondta, hogy a hölgy menyasszonya neki, úgy bánik vele, a hogy tetszik. Az ügyből kemény szóváltás keletkezett, amelynek az lett a vége, hogy a hölgy villamosra szállt. Mladevicset pedig a detektív bevitte a tizedik kerületi kapitányságra. Itt kihallgatták és követelték, hogy nevezze meg a hölgyet, akivel együtt sétált. Mladevics ezt megtagadta, mire a fogalmazó kijelentette, hogy ha nem vall, le fogja csukatni. Mladevics annyira szívére vette ezt a fenyegetést, hogy ott az ügyeletes szobájában ezekkel a szavakkal: „Megölöm magam!” kétszer a mellébe lött. Azonnal kihívták hozzá a mentőket, akik bekötötték a sebeit és bevitték a Rókus-kórházba. Mladevics állapota életveszélyes. A golyók a legnemesebb részeket roncsolták össze.

A „Bob csárdá”ról. Említettük, hogy K. Tarnay Leona, a Németh regime primadonnája, koresmát nyitott Miskolcra, az Ávas hegy aljában. A mulató — mint írjak — gyorsan népszerűvé vált. Naponta nagy és előkelő közönség keresi fel a szórakozóhelyet, melynek szerencsés tulajdonosa mosoly helyett pompás halpaprikással szolgál vendégeinek. Ugy látszik, K. Tarnay Leonának nincs min busulnia, hogy Tháliát odahagyva, Bacchus szolgálatába állott! — Ujszerepében Fortuna istenasszony is kegyeibe fogadta...

Huszonnégy spanyol bika. Budapestről írjak: Az állatkert háta mögött a nyugoti pályaudvar legészakibb részén, vasárnap este óta öt óriási fekete vagonban vesztegelt a bikaviadalok nevezetességei a huszonnégy spanyol bika. Este hét órakor érkeztek meg, de annyira szilajok, vadak voltak, hogy így szabadon nem merték őket beszállítani az állatkertbe. Külön óriási kerítésű hidat építettek a bikáknak, amelynek a magassága hét méter volt. A kerítéssel csak hétfőn reggel hat órára lettek készen, akkor már együtt is volt a bizottság, a mely a bikák szállítását ellenőrizte. Izgatón és veszedelmesen folyt le a dühös, szilaj állatoknak a szállítása, rugtak, ugráltak, öklelték, ordítottak. A vakmerő és erős spanyol legények, a kiknek az egész életük ilyenfajta mulatságok között folyik le, alig bírtak a huszonnégy bikával, amelyek közül egyik nem is örvend teljes egészséggnek. Utközben addig ugrált, ficzánkolt a vagonban, míg eltörte két lábát. Ezt a bikát nem is lehet

már viadalokra használni, délre kiviszik a vágóhidra és eladják valamelyik mestárosnak. A bikák szállításánál természetesen jelen volt a legkitünőbb torreador a szép és nemes Puly mester. Festői spanyol öltözet volt rajta, amely évszázadok óta rabbá tett minden női szívet. Az arcza vakmerő, férfias, a szemei villognak, ha ránéz valamelyik bikájára, úgy megjuhászodik, mint egy nyul. Keveset beszélt az egész köllözködés alatt, egy-két francia megjegyzést tett a bikára. Egy óra hosszat tartott az egész dolog. Akkor mind a huszonnégy állat bent volt az istállóban és zugva, bögve, ordítva követeltek valami reggelit.

Szerelem és zálogcédula.

Az eset Zomborban történt, befejezést Budapestben nyert, a szerelmesek Mekkájában.

K. I. zombori fiatal iparos a mult szerdán este nem találta otthon a fiatal feleségét, mikor a munkából az ugynevezett „puha fészekbe” hazatért. Egy kissé haragos volt — a vacsora miatt. A zombori csepütelegráf azonban felvilágosította a „mamlaszt”, hogy nemcsak a vacsora forog veszályban, hanem...

Persze, az iparos azonnal Othellóvá változott át és elindult a megjelölt szálloda felé, ahol a feleségét egy fiatal jogász társaságában találta, a ki annyira tejfőlös száju volt, hogy a zombori Dandin György tátott szájjal ámult-bámult a majdnem gyekekember kétségtelen sikerén. Ezt a kinos csöndet az asszonyka arra használta fel, hogy kiugrott a szobából s vele a szerelmes jogász. Azt azonban tudták, hogy baj „lesz”, erre elhatározták, hogy Budapestre mennek.

Pérez, pénz azonban absolute nem volt... Az asszonyka tehát becsapta a fülbevalóját, a melyet egy héttel ezelőtt férjétől hivesége jutalmaért kapott és felvonatoztak mindaketten Budapestre. Hogy azonban senkise mondhatta, hogy benne (az asszonyban) nincsen tisztességtudás: a zálogcédulát szépen visszaküldte a férjének, aki azt hiány nélkül megkapta.

UJDONSÁGOK.

Az autonómia.

[Emlékezés az öreg Balogh Péter püspökről.]

A most tartott év. ref. egyházkerületi közgyűlés alkalmából eleveníti fel egy régibb uri ember az itt következő emlékezést a néhai jeles Balogh Péter püspökről:

Az 50 es években, mikor alkotmányos életünknek csakis a prof. szuperintendenciák gyűlései adtak némi kifejezést: egy kis szabad levegőt szivni Debreczenbe jarogattunk el. A kálvinisták gyűléseire az érdekeltség csak úgy vonta a ragyogó mágnást, mint a szegény mándlis atyafit. Egy alkalommal Hajnal Ábel esperes azon indítványt tette, hogy a más egyházkerületekben is fölleve-nített püspöki látogatás. szokott fényes tün-tetés egyházkerületünkben is történjen meg.

Az indítvány nagy részénél tetszésre talált s az öreg Balogh Péter, az örök ifju kedélyű superintendens is beleegyezni lát-szott, ki — halála után legyen mondva — a sallangokkal rakott ötos fogatot, ostorhegyen a lánczos csikót különben is nagyon szerette. Mődja volt benne. Hajnal indítványa már majd zöldágra jutott, keresztülvi-telétől azonban gr. Dégenfeld egyh. ker. fő-

gondnok nagyon fázott, ki a discussió egész folyama alatt, mintha tövises párnán ülne, nyugtalanul feszengett társelnöki székében, epekedve nézegetvén a hallgatagon ülő Tisza Kálmánra, hogy szónoklata éles fegyverével szabdalná le az előharczosokat s fordítaná meg az ügy folyamát.

Es úgy lón, amint akará.

Tisza Kálmán bár ifju még, de tekintélyes segédgondnok fölállt, s szónoklata hatalmas érveivel, mint egy lebelettel elfújta a már csillámlani kezdő szappanbuborékot.

Vége lett az indítványnak, — vége az előre képzelt bandériumnak, szónoklatok, toasztok, díszmenetek eldorádójának és gróf Dégenfeld keble megkönnyült, mint sülyedni kezdő hajó, melynek terheit leszedik; de a puritánus püspök fenséges arozát halvány felhő fátyolozza be. A küzdelmes gyűlés után, ebédre a főtiszt. püspök ur meghívott vendégei voltunk s mondhatom, hogy az ebéd bár nem államháztartásból került ki, gazdag és kitérő volt.

Hosszu terítékű asztal közepén ült a házi ur, mellette jobbról Lónyay Menyhért; mellette Tisza Kálmán. A poharköszöntések sorában, tárgyánál fogva, kiválóan magasodott ki egy toaszt, a közgyűlésen elejtett indítvány, a főpásztor leendő körutazása érdekében.

— Nem, nem! — zugott az éljenek közé Tisza Kálmán — az öreg urat nem eresztjük sehova, neki, mint az anyaméhnek itthon kell lennie — stb. stb.

A superintendens elvégre megsokalván, kiskorusága helyzetét, hirtelen nagykorúvá emancipálta magát. S egyik kezébe asztalkendőjét, másikba egy poharat ragadva válszola:

— Uraim! szó ide, szó oda, a felforgó kérdésre ünnepélyesen kijelentem, hogy nekem nem parancsol sem Pál, sem Péter, sem — Kálmán s én ha csakugyan menni akarok, által gazdók a Tiszán is — éljen az autonomia! . . .

Nagy derűtség követte e szavakat.

Szökések a gyöngyéletből.

[És egy öngyilkosság.]

Keserves élet a katona élet, gyöngyéletnek is talán csak azért hívják, mert hej sok gyöngyverejtéket, sok nehéz gyöngyszemet, könyüt hullajt a szegény baka, akit a császár sőtlan kenyerére szorit a törvény. Ha sóhajtozni nem tudna, megfuladna talán a szegény katona, akinek a szalmapárnája is mintha kőből volna.

Küiönösen a regruta-ido, a nyolcz heti kiképzés keserves szörnyen. Nem hiába hívják a százeblakos kaszárnyabörtön nyelvén ezt az idót „kipofázásnak”. Az is az. Hej sok pofont kap a magyar fiu, amig a rekczum, kertájk, hapták, indiblancz, knitt, nider szolgamódra engedelmeskedő géppé alacsonyítja. Sok szegény fiu nem állja ki még a kiképzési idót sem, hanem megszökik vagy öngyilkossá lesz.

A debreczeni Pavillon-aktanyából két ujoncz szökött meg egyszerre. A három hetet is megelégettek, nem a három esztendőt. A 39. gyalogezred 7. századától szöktek meg mind a ketten. A nevök Sebök és Ökrös a hallomás szerint, mert a kaszárnyában gondosan titkolják a szökést. Hir szerint az egyik baka öngyilkosságot is követett el, amit később vett tudósításunk is megerősít. A vizsgálatot a katonai hatóság megindította.

Az egyik szökevény 39-es baka öngyilkosságára vonatkozólag a következő hirt

vettük: Alig pár hete, hogy bevonultak az ujonczok s egy közülök már is türehtetlennek találta a katonai életet. Ökrös Jakab, balmazujvárosi születésű legény, a 39-es gyalogezred egyik közlegénye hétfőn reggel megszökött a kaszárnyából. A nyomozást azonnal megindították a szökött katona után. Délután tényleg meg is találták a sintértelep mellett — meghalva. Öngyilkossá lett, felakasztotta magát. Az öngyilkos ujonczot, ki a 39 ik gyalogezred 7-ik századához tartozott, beszállították a katonai kórház halottas kamrájába.

Kecskeméti a Hortobágyon.

A kecskeméti gazdasági egyesület tanulmányuton levő tagjai hétfőn délelőtt a Hortobágyot tekintették meg. Délben a tisztviselőkre ebéd volt, délután visszatértek Debreczenben, ahonnan az éjjel tovább utaztak.

— **Tanácsülés.** A tanács hétfőn Bészler Károly tb. főjegyző, árvaszéki elnök elnöklété alatt ülést tartott, amelyen a halaszthatatlan, folyó ügyeket intézték el.

— **Másodszori meghívásra.** Az egyházi életben is megnyilvánult közönyt leginkább jellemzi ez a meghívó: Az ev. ref. egyház presbyteriuma a f. évi május hó 29-én el nem intézett ügyek tárgyalása végett folyó évi június hó 1-én szerdán d. u. 3 órakor a szokott helyen „másodszori meghívásra” gyűlést tart, melyen tehát az egyházi törvények 30. §-a értelmében a jelenlevők többsége határoz.

— **Az ev. ref. egyház tanács-termében** szerdán délután egyházi földeket fognak bérbeadni.

— **Az O. M. K. E. debreczeni fiókja.** Az országos magyar kereskedelmi egyesület debreczeni kerületi fiókjának megalakulása június hó 12. napjára van tervbe véve, mely alkalomra városunkba érkezik Sandor Pal orsz. képviselő, az egyesület központi elnöke is.

— **Vendéglősök értekezlete.** Hauer Bertalan az „Angol királynő” vendéglő fehér termébe ma, kedden délután 4 órára értekezletre hívta össze Debreczen vendéglőseit és borkiméréssel foglalkozó kávéseit. Az ügy fontosságára tekintettel kéri a pontos megjelenést. Az elnökség.

— **Meghaltak.** Kis István ev. ref. 2 éves gyermeke, özvegy Csapó Mihályné Racz Erzsébet ev. ref. 85 éves magánzónő, Vida István ev. ref. 73 éves napszámos, Kovács Gyuláné Torma Eszter ev. ref. 39 éves, Markovics Farkas izraelita 84 éves magánzónő, özvegy Nagy Jánosné Szücs Erzsébet ev. ref. 65 éves, Mezei József ev. ref. 4 hónapos, H-rezner István róm. kath. 11 hónapos, Tar István ev. ref. 6 hónapos csecsemők, Gál Ferenczné Törös Zsuzsanna ev. ref. 28 éves dohánygyári munkásnő.

— **Az egész Hortobágy zár alatt.** Nagy csapásról kell értesitenünk a debreczeni gazdákat. A ragadós száj és körömfájás, amely a mult hét elején ütött ki Hortobágyon, egyre terjed és a hatóság a megfertőzött legelőket kénytelen volt zár alá venni.

— **Czipészek gyűlése.** A debreczeni czipész mesterek hétfőn délután három órakor gyűlést tartottak Weidner Gusztáv elnöklété alatt az ipartestület kis tanács-termében. A gyűlésen folyó ügyeket tárgyaltak.

— **Hatósági értesítés a sertés-vész felől.** A földmívelésügyi minisztérium a 93310—901. sz. a. rendelete értelmében az országban nagy mértékben uralgó sertésvész korlátozása és vidékről számított sertések által behurczolt ragályos betegségek csökkentése céljából akként intézkedett, hogy a sertéskupeczek, kik sertések vételével és eladásával azok felhizlalása nélkül foglalkoznak, sertéseik 14 napi állatorvosi felügyelet alá helyeztessenek, s azokat a kirendelt városi állatorvos hetenként a tulajdonos költségére megvizsgálni tartozik. Figyelmez. tetnek ennél fogva a sertés kupeczek, hogy a megfigyelés alá vett sertések csak 14 napjai idő leltelte után kerülhetnek forgalomba, akkor is csak a megfigyelő állatorvos megvizsgálásával, ha az a sertéseket teljesen egészségesnek találta, annak igazolásául a marha leveleket ellenjegyezte. Mezörendörkapitanyság.

— **Uj osaládi sirbolt.** A debreczeni Stegmüller család uj sirboltot épített. Stegmüller Árpád, a család feje most engedélyt kért a hatóságtól, hogy kedves halottjait a közös sirba temethesse.

— **Az ipariskola építése.** A város az állam támogatásával Debreczenben ipariskolát létesít 87,000 korona költséggel, melyre nézve fedezetül szolgál a reáliskolai és a Meszena-alapból kölcsönvett összeg. Az iskola a Csapó utcán a régi Kovács-laktanya és a vele szomszédos volt Barcay-féle telken épül fel. A közgyűlés határozatát a miniszter jóváhagyta és a tanács az iskola építésére meghirdeti a zárt ajánlati versenytárgyalást. Az ajánlatoknak beadási határideje június hó 15-én délelőtt 11 óra. Az ajánlatokat aznap délután felbontják és a tanács már 16 án tartandó ülésén dönti el, kire bizza az iskola felépítését.

— **Az ipartestületi betegsegélyző pénztár** igazgatósága hétfőn délután 5 órakor gyűlést tartott az ipartestület kis tanács-termében. A gyűlés a pénztár folyó ügyeit tárgyalta.

— **Lopás a temetőben.** Kulesar Gyula Bercsényi-utca 13. sz. a. lakos vasárnap délután kiment a temetőbe, ott leheveredett a fűbe és elaludt. Mig aludt, azalatt az ezüst óráját lánczostól 30 korona értékben ismeretlen tettes ellopta. A kára 30 korona. Az esetről jelentést tett és a zálogházakban lesték a tolvajt. Hétfőn délelőtt jelentkezett is ott az órával Kozma Sándor Tóczóskerti lakos, aki 8 koronára el akarta zálogosítani. Mikor kérdőre vonták, azt mondta, hogy egy fiatal ember kérte föl és 60 fillért ígért neki a szivességéért, hogy az órát zálogba csapja. Az illető előadása szerint a bádogos utczában várakozik reá. Mikor azonban a bádogos utczába vezették, kijelentette, hogy az illető már nincs ott. Tagadta azonban, hogy a lopást ő követte volna. A rendőség azonban letartóztatta, mert már többször volt lopásért bűntette és közismert tolvaj.

— **Tüzoltó-közgyűlés.** A helybeli tüzoltó testület vasárnap délután tartotta meg XXVII ik évi közgyűlését. A parancsnokság évi jelentése szerint a tagok létszáma 200, szakvizsgát tett összesen 12, ezenkívül kiképezetett a 39. gyalogezredből 60, a 3. honvédezedredből 60 ember a tüzoltási teendőkből, ugyszintén a község köz-

igazgatási tanfolyamon 92 hallgatója lett a testület szereivel és felszereléseivel begyakorolva, akik igen szép és sikerült szakvizsgát tettek a tanfolyam bevégeztével. A tűzoltó testület vagyoni állása: bevétel 21784 korona, kiadás 21784 korona, az önkéntesi pénztár állása 325 korona, alapokban 2481 korona 71 fillér és végre leltári vagyonérték 49812 korona és 72 fillér. A múlt évi vagyonszaporodás 154 korona és 84 fillér. A számvizsgáló bizottság jelentése alapján úgy a parancsnokságnak, valamint Publíg Ernő parancsnok leltárkezelőnek, mint Ganovszky Lajos pénztárnoknak a felmentvény megadott. Tüzeset volt összesen 46 esetben, 27630 korona kárösszeggel, amely kárösszegbe a hajduszoboszlói tűzkár felvéve nincsen. A benyújtott felebbezések és indítványok elintézése után a közgyűlés egyik szakasparancsnoki állás betöltését határozta el és erre az állásra Horváth József szivattyusmestert választotta meg.

— **Két tanítónői állás.** A debreczeni ev. ref. elemi iskoláknál két tanítónői állás üresedett meg. Az egyik állásra néha Sinai Miklós ev. ref. püspök leszármazója, Sinai Emma tanítónő a pályázó.

— **Veszedelemes betörés.** A rendőrség jófogást csinált az éjjel. Elfogta Paulics Béla hajduböszörményi illetőségű betörőt, aki legutóbb is 2 és fél évi fegyházat ült.

— **Betörés.** A 7. huszárezred sáboja, Kis Mihály panaszt emelt a rendőrségen, hogy május 28. és 29. közti éjjelen műhelyébe ismeretlen tettes betört és onnan 64 korona értékű posztót lopott el.

— **Gyújtogatás.** Eszenyi Istvánné Király Eszter homok utca 71. sz. a. lakó kenyérsütő panaszt emelt a rendőrségen, hogy László Mihály házigazdájának kiskapuját május 29-én éjjel ismeretlen tettes köolajjal leöntötte és meggyújtotta. A fellobbanó tüzet Király Mihály vette észre, aki felháromozta a házbelieket, akik a tüzet eloltották. Szerencse, hogy a tüzet mindjárt észrevették, mert a nádfedeleles ház különben porig leégett volna. A gyújtogatás boszu műve. A sötétben gyanus alakot láttak tovasurranni, de nem lehetett felismerni a sötétség miatt, a rendőrség azonban már nyomon van . . .

— **Piaci kofaharc.** A hétfői piacon Oláh Andrásné nagycserei 59 és Daku Minálné nagycserei 60. sz. a. lakosnő régi ellenségek, összeveszték a piacon. A győztes ellen a csúnyán összekarmizált legyőzött feljelentést tett.

— **Talált tárgyak.** Vasárnap dél után 5 órakor a Riesz czukrászdája előtt elveszett egy sárga bőrből készült pénztárca, melyben 17 korona volt. A pénztárcazt Nagy András napszámos találta meg és a becsületes ember egyenesen a bünyői osztályhoz ment, hol nemsokára a tárca gazdája is megjelent, kinek a tárcazt átadták. — A nagyerdei uton Orosz Mihály névre szóló két lójárlatot és lejárt váltót találtak egy börtárcazában. A tulajdonosa a rendőrségen átveheti.

— **Kihágások.** Karsai Erzsébet 29 éves leányzó a dobosi temetőben elfogta a rendőrség. Csavargott, lakása nincs. A társaságában Salánki Györgyöt is, aki azonban igazolta magát. Barányi János köművessegéd vasárnap délből a Csapó utcán részegen nagy botrányt csinált. Bekisérték. — Hári András, Kerékgyártó Sándor, Czimer Lajos, Krisztó Ferencz és Juhász János köműves és kertészsegédek a vasárnap a Ven-

dég-utcán, miután hatalmasan felöntöttek a garatra, összeverekedtek. A rendőr közbelépett és feljelentette őket. — Novák Zsuzsa szakácsné vasárnap összeveszett a Tegledi-szállóban a gazdájával és a konyhakést is ráemelte. A gazda feljelentette.

— **Díjlövészet.** Május 29-én a polgári lövészet díjat nyertek: Szabó Sándor 81 körrel 10 koronát, Gerőcz József 74 körrel 4 koronát, Füst Ödön mély lövéssel 2 koronát, Descombes Henrik junior díjat legtöbb körrel 2 koronát. Ezután értesítették az érdeklődőket, hogy június hó 2-án csütörtökön rendes lövészetet tartanak.

— **Elveszett** egy matt arany parfümtartó jójou megtalálóját illő jutalomban részesül, ha Löfkovits ékszerésznél leadja.

— **Hidegvizgyógyintézet a Nagyerdői fürdőben.** A modern orvostudomány követelményei szerint berendezve a vizgyógyászati eljárásai alkalmazhatnák itten. u. m. félfürdők, leöntések, lepedő ledörzsölések izzasztó szekrény, fej-, törzs-, lábzuhanyok, nedves és száraz begöngyölések. A vizgyógyászati a következő megbetegedések-nél használhatjuk jó sikerrel. Tüdőmegbetegedéseknél, általános táplálkozási zavaroknál, az idegrendszer betegségeinél, az emésztő szervek és mirigyek betegségeinél, a nemi szervek bántalmainál, vérszegénységénél és általános elgyengülésnél. Ugy a férfi, mint női osztályon elsőrendű gyakorlott személyzet van alkalmazásban. Orvosi felügyelet.

— **Szebb mint a valódi briliáns** arany és ezüst ékszer utánzatok; fülbevalók, melltük (brossok), gyűrűk és nyakláncok, valamint a legizlésebb gyászékszerek igen olcsón beszerezhetők **Mentze Henrik újdonságok áruházában.**

— **Somogyi Sándor szobrászművész** allegorikus díszorája látható **Horváth óraművesnél** Hatvan-utca 2.

Kalmár Antal Bánffyrol.

Az országos közjogiró a szegedi választásról.

Rónay Jenő mint déli napsugarat az árnyék: úgy követi várkulesos gazdáját Tisza Istvánt. Rónaynak épügy, mint Tiszának nem kell a magyar közjogi Szentháromságból se az Átya, se a Fiu, se a Szentlélek, tehát se az önálló vámterület, se a magyar jegybank, se az önálló magyar hadsereg.

Ellenben kell neki agyvelőnket kiszívó közös vámterület, a pénzünket elvívó bécsi bank és a kuvaszunk nyelvén beszélő fekete-sárga zászlós, Gotterhalte és az osztrák hadsereg.

Ez kell Rónaynak — és erre a hármastánczra akarja szorítani Szegednek fajfentartó magyarságát is.

Azonban: ne hallgassatok rá szegedi polgárok — hét éü a kérdés, bajt hozna reátok.

Verjétek vissza falujába, mert ha visszaveritek: Istennek tetsző szolgálatot teszték. Teszték pedig azért, mert ha visszaveritek: úgy falusi magányában Rónay még meggyónhat Istenének, még megveregetheti háromszor a mellét azért, hogy a nemzet leghülenebb emberének akart bocskorszijszója lenni.

Ellenben szavazhattok akár Bánffyra, akár Becseyre.

Ha Bánffyra szavaztok: a 67 es Deákra szavaztok; ha Becseyre szavaztok: a 61-es Deákra szavaztok.

Az én közjogi ideáлом szentsége ugyan a 61-es Deák, Deák, mert Deák 1861-ben mint a nemzeti lelkiismeret bölcs és mérsékelt kifejezője, mint a történelmi jogoknak — a haladással, a magyarságnak — a közszabadság örök elveivel való összekapcsolója állt legmagasabban.

A 61-es Deák és 48 tehát közjogilag egy és ugyanaz, de ha elmétekbe veszitek ugyancsak Deák Ferencznek azon szavait, amely a közjognak a politikai siker együtt-hatásában domborodik ki: akkor szavazhattok Bánffy Dezsőre is.

A közjog ugyan alkut nem tűr, de a politikai siker — ha nem is épen mindig — többnyire az engedmények iskolájában szokott felnőni.

Bánffy, egy már meglévő törvénynek eddig soha nem tapasztaltsovén képviselője — Becsey pedig a magyar függetlenség kiirt-hatatlan sóvár hirdetője.

Bánffy a vándor darucsapat V bettjének élén haladó tapasztalt vezére — Becsei pedig egy szárnyaszegezetlen sasnak szükséges léghasítója.

Szavazhattok tehát mindkettőre, de a harmadikat, a közjogi bélpoklost, ez illik a magyarhoz t taszítsátok a poklok mélyes fenekére!

TÁVIRATOK.

Folgármesterek gyűlése.

Nagyvárad, május 30. Az ország törvényhatósági joggal felruházott városainak gyűlésén ma Kovács József polgármester indítványára elhatározták, hogy gróf Tisza István kormányelnököt táviratban üdvözlük, azután pedig elhatározták, hogy a minap beadott közös memorandum elintézését megsürgetik.

Az ország költségvetése.

Budapest, május 30. A képviselőház pénzügyi bizottsága ma délután tartott ülést Falk Miksa elnöklésével. Komjáthy Béla szóvá tette a vasutasok ügyét. Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter kijelenti, hogy közutak építésére 43 millióval több lett előirányozva. A vasutasok ügyét ösmeri. Ellensége a tulságos centralizációnak és éppen ezért a 12. 13. és 14. üzletvezetőség felállítását tervezi. Az egyéni felelősséget kiszélesíti, a bürokratikus kezelést csökkenti. A személyszállításra a motoros üzem fejlesztését emelni fogja, ugyszintén az iparfejlesztés ügyét is előbbre vinni óhajtja. Neményi Ambros, Hegedüs Loránt után Tisza István csatlakozik Hieronymi fejtegetéséhez és a lisztforgalom ügyéről nyilatkozott.

Firczák a magyar nyelvért.

Budapest, május 30. Az oktatási reformjavaslat ügyében összehívott értekezleten ma **Firczák** Gyula g. kath. püspök rendkívül hazafias beszédet mondott a magyar nyelv mellett.

Magyar küldöttek Berlinben.

Berlin, május 30. A magyar kormány küldöttjei, akik a vám és kereskedelmi szerződések megkötését fogják tárgyalni a német kormányval, ma Berlinbe érkeztek.

Az ázsiai háború.

— Szorulnak a muszkák. —

Felakasztották az áruló herceget.

Még eddig nem erősítették meg, de meg sem czáfolták, hogy Uchtomszky herceget, aki Makarov halála után átvette a parancsnokságot a port-arturi hajóraj fölött, felakasztották. Pétervárott a kivégzés hírét tagadják, de a nép nem hiszi el. Tény, hogy Uchtomszky herceg neve a „Petropavlovsk“ pusztulása után került forgalomba. Ideiglenesen csakugyan átvette a parancsnokságot, de neve igen hamar lekerült a napirendről s többé nem beszéltek róla. Most a tegnapi érkezett távirati jelentések szerint — kiderült, hogy Uchtomszky a leggonoszabb természetű árulók közé tartozott, aki személyes becsvágyának kielégítése végett a halálnak szánt kilencszáz embert megölte: Makarov főparancsnokot, az egész vezérkart. Verescsagin festőt; Cziril nagyherceg tudvalevően csaknem áldozatul esett neki. Mert hír szerint ő helyezte el pokolgépet a „Petropavlovsk“ on és légherőpítette a hatalmas páncéloszt. A szörnyű titok kiderülése után Uchtomszky herceget kivégezték. A hirt — ismételjük — még eddig nem erősítették meg.

Utban hazafelé.

Pétervárról jelentik, hogy Uchtomszky árulását itt határozottan megczáfolták. A herceg Makarov halála után átvette a port-arturi hajóraj parancsnokságát s ekkor szabálytalanságot követett el, amelyért állását fölmentették. Most utban van hazafelé.

Anarchia a hadvezérletben.

A Daily Telegraph haditudósítója a hivatalos dementi daczára fentartja a szenzációs hírt. Péterváron titkolják az esetet, mert a keletázsiai harcztér hadvezérletében valóságos anarchia van, amelynek tudata az orosz nép hangulata folytán végzetessé válhat.

Port Artur a bevétel előtt.

Port-Artur elfoglalása — a japánok szerint — csak napok kérdése. — A szorongatott várban azonban nem mutatja a lakosság, hogy érezné a közeli veszedelmet. Rendesen végzi napi munkáját, akárcsak békében. Természetesen azért minden szükséges óvintézkedéseket megtettek.

Az ostrom zárolt városban.

Pétervárról, orosz forrásból ezt jelentik: Az ideérkezett vladivosztoki „Novi Krai“ mai száma érdekes részleteket közöl a portarturi életről. A sok bombázás, amelyet eddig már a vár kiállott, cseppel sem befolyásolta a lakosság kedélyét és életmódját, ellenkezőleg a lakosság hangulata a lehető legjobb. Vasárnap és ünnepnapon a tengerészeti zenekar játszik Alexejev parancsnok palotája előtt. A gyönyörű tavaszi idő kicsalja a szabadba az embereket. A hölgyek a legújabb divatu toiletteket öltöttek. Mindenütt jókedvet és nyugodtságot látni és nem is gondolnak arra, hogy a japánok közibük bombázhatnának. A hatóság azonban a legnagyobb előrelátással gondoskodik a lakosság biztonságáról. Mindazoknak, akiknek nincs rendes foglalkozásuk, el kell hagyni a vár környékét. Külön engedély nélkül nem szabad senkinek sem építeni. Ép úgy tilos kutakat furni. Este nem

szabad a lakásokban színes lámpáknak égni, mert jelnek tekintenék esetleg azokat. Az összes tengerre néző ablakokba be kell függönyözve lenni. Ha a vár környékén akár japán, akár más idegen mutatkozik, a hatóságnak ezt azonnal be kell jelenteni. Semmiféle eledelt vagy italt nem szabad kivinni. Minden vendéglő és nyilvános helyiség este 9 órakor bezárandó.

Angolok a kincsu csatáról.

London, május 30. Az összes angol lapok a legteljesebb elismeréssel írják a japánok legutóbbi fényes fegyvertényéről, a kincsu csatáról, a mely felülmúlta a pleznai harcokat. A leghíresebb angol katonai szaktekintélyek valóságos elragadtatással beszélnek a japán katonák hősiességéről és önfeláldozásáról. A csatában 40.000 japán vett részt. Az oroszok az európai harcászati szerint *bevehetetlen hadállást foglaltak el* és a japánok az oroszok összes hadállásait rohammal vették be. *Olyan erőteljes, elszánt volt a japánok támadása* — írják a szakírók — *hogy annak egyetlen európai hadsereg sem lett volna képes ellent állani.* Tizezernél több japán esett el, *de az oroszok vesztesége még nagyobb volt.* Az angol lapok a kincsu csatát olyan elhatározó ütközetnek tekintik, amelynek döntő befolyása van már is a háborúra.

Togo Port Arturt bombázza.

Csifu, május 30. A londoni Daily Telegraph-nak jelentik tegnapi kelettel, hogy Togo tengernagy két nap óta szakadatlanul bombázza Port-Arturt.

Ez a látszólag semmit mondó hír azt jelenti, hogy a japánoknak a szárazon való előnyomulását fedezi Togo.

Kuopatkin délre nyomul.

Pétervár, május 30. Kuopatkin jelenti tegnapi kelettel, hogy a Mukdenben összevont haderejével délre nyomul, hogy segítségére legyen a három felé szakított orosz seregeknek. Seregének zöme 60 versztnyire áll Kincsutól.

Kuopatkin már elkésett. Az orosz déli sereg három felé el van vágva, Port-Artur felmentése lehetetlen, a fő-sereg szétverve, Focks tábornok pedig, akinek élelme nincs is, körülvárva. Nincs kizárva, hogy Kuopatkin egyenesen a kelepczébe rohan.

Újabb japán győzelem.

London, május 30. Kuroki tábornok jelenti, hogy az oroszokat Pöngvang-csengből északra Kai-csengnél ismét megverte. Az oroszok halottjait, sebesültjeiket is hátrahagyták.

Vladivosztokban minden csendes.

Páris, május 30. Az oroszok vladivosztoki hajórajáról 4 hét óta semmi hír, Vladivosztokból pedig 2 hét előtt jött az utolsó hír, azóta úgy a távirati, mint a vasuti összeköttetés megszakadt. Nem alaptalan tehát az a hiedelem, hogy Wladivosztokot a szárazföld felől is ostromzár alá vették a japánok, mint Port-Arturt.

Olvasóink rovata.

Néhány szó a közegészségügyért.

A jó egészség legdrágább kincse az embernek. E nélkül semmit sem érnek az élet javai. E nélkül a dúsgazdag milliomos sem talál örömet az életben, kietlen, unalmas rá nézve minden. A legrettenetesebb aggodalmak, gondolatok keserítik szívét. Ez okból szükség, hogy egészségünk fenntartásáról lehetőleg gondoskodjunk s kerüljük mindazt, mi ártalmat, veszélyt hozhat egészségünkre. Minthogy pedig az egészség fenntartására nagy befolyással van a levegő, semmin sem igyekezzünk jobban, mint azon, hogy mindenkor jó, friss és tiszta levegőt szivjunk. Mily jóleső örömmel tölti el keblünket, midőn a kora reggeli órákban a jó, friss levegő szivása, mintegy megfrissíti! A nagyobb városi lakosok sok tekintetben egészségtelebbe levegő szivására vannak kárhoztatva, mert valljuk meg, hogy a sok különböző kigőzölés, kipárolgások megrontják a levegőt s terjesztik a betegséget előidéző bacillusokat.

Csak egy pillanat kell, meggyőződhet állításom igazságáról bárki, hogy miképpen vagyunk sokszor kénytelenek a levegőt megrontó, a levegőt megfertőztető kellemetlen bűz terjesztését akarunk ellen tőrní. Kísérje meg bárki figyelemmel a Csapó-utca 55. szám alatt levő szappanfőzdet, meg fog győződni, hogy a nevezett szappanfőzde az udvarnak a Domb-utczára nyuló végén lévő felállítva, a Domb-utcai 12 14. 16. szám alatti lakosok, mint közvetlen szomszédok — sőt a többi más szomszédok is — valóságos döglétes bűzös levegő szivására vagyunk kényszerítve, különösen a reggeli órákban, midőn mások a jó tude, friss levegőt élvezhetik, mi botránkozásig bűzös levegő szivására vagyunk kényszerítve.

Igazán megfoghatatlan, hogy ily levegőt rontó, undorító bűz terjesztő iparág a város közepén lehetséges. A közegészségügy érdekében nem volna-e jobb és célszerűbb, ha ilyféle iparágak a város külterületére helyeztetnének át. Mert csakugyan nem méltányos az, hogy valakinek ipara folytatásáért a szomszédok kénytelenek legyenek undorodást keltő döglétes levegőt szivni s ez által egészségüket veszélynek tenni ki.

Óhajandó volna, ha az illetékes hatóság a közegészségügy érdekében megtenné a szükséges intézkedést s megmentene benünket az egészséget megtámadó miazmákat gyorsan terjesztő romlott levegő kényszer-szivásától.

Zih Károly,
nyug. ev. ref. tanító.

Törvénykezés.

Mert mindig udvaroltak neki.

Az irodai kisasszony pöre.

Egy fővárosi nagyobb kereskedelmi cég irodájában volt alkalmazásban Z. J. irodai kisasszony. A cégtulajdonos — egy morózus öreg ur — megtudta, hogy férjhivatalnokai, ahelyett, hogy a felhalmozódott irodai munkák elvégzésével sietnének, azzal töltik el idejüket, hogy flirtelnek az irodakisasszonnyal. A főnök elhatározta, hogy rendet fog csinálni az irodában és figyelemmel kísérte a hivatalnokok munkáját. Egy napon éppen akkor toppant be az irodába, amikor az egyik hivatalnok megcsókolta a leányt, aki nem volt rest és úgy arculütötte a csóktolvaj fiatal urat, hogy az nekiesett az íróasztalnak.

— Mi történik itt? — kérdezte a belépő főnök.

— Semmi . . . semmi — hebegett a megijedt komptoarista.

— Én pofonütöttem ezt az urat, mert szemtelenkedett — vallotta meg az igazat a leány.

— Én úgy látom, hogy maguk ahelyett hogy dolgoznának, huzzák a fizetést és lopják a napot. Vegyék tudomásul, hogy mindkettő el vannak bocsátva. A komptoarista valahogy csak megtudta kérlelni a szigorú főnököt és megmaradhatott állásában, de a leány mélyen megsértődve hazament és elpanaszolta szüleinek az esetet. A szülők erre becsületsértési pert indítottak a kereskedő ellen. A mai tárgyaláson a leány előadta, hogy a férj hivatalnokok, úgy a házas, mint a nőlen emberek folyton molesztálták őt. A kritikus napon az egyik arra vetemedett, hogy megcsókolta. Kérem szépen bíró ur — folytatta tovább a leány — a férfiak oly szemtelenek manapság, hogy az ember már igazán nem tudja, hogy védekezzen ellenük. Ha panaszt emel az ember, kinevetik és azt mondják, csókot lopni szabad, ha pedig elűröm, máskor is megteszik.

— Miért bocsátotta ön el a kisasszonyt? — kérdezte a vádlottól a bíró.

— Azért, mert a hivatalnokaim folyton udvaroltak a kisasszonynak és nem dolgoztak semmit.

— De ezt ön udvariasabb formában is megtehetné volna. Hejlandó bocsánatot kérni a kisasszonytól?

— En megbüntetését követelem, a bocsánattal nem elégszem meg, — jelentette ki a leány.

Miután a békítési kísérlet nem sikerült, a vádlottat ama kifejezéseért, hogy a panaszos csak huzzák a fizetést és lopja a napot, becsületsértésben büntőnek mondta ki és elítélte harmincz korona pénzbírságra.

Millió bukás. Eibenschütz Sándor budapesti férjruhakereskedő ezeltől 10 évvel egy kis szabóüzletet örökölt. A vállalkozó szellemű kereskedő nagyobbítani kívánván az üzletet, minden nagyobb városban fióküzletet nyitott. Miután elegendő forgatókéje nem volt, hitelbe rendelte meg áruait, úgy hogy tartozása csakhamar felülhaladta az egy millió koronát. 1899-ben pénzügyi zavarokba jutott s kénytelen volt fizetéseit beszüntetni. Ekkor csődöt kért maga ellen s a feltárszerü csödvagyona 34.630 forintot tett ki; ezzel szemben azonban áru és készpénztartozásai felülhaladták az egy millió koronát. A megajtett nyomozás alapján a nagyszámu hitelezők arról győződtek meg, hogy Eibenschütz hanyagul vezette üzleti könyveit és sokszor nagyobb pénzkölcsönöket egyáltalán nem is könyvelt el. Azt is megállapították, hogy Eibenschütz leltárt és mérleget nem készített, holott erre őt mint bejegyzett kereskedőt a törvény is kötelezte és dacára, hogy már régebben tudhatta, hogy passzívái meghaladják aktíváit, mégis 1893-tól 1899. évig 589.488 forint új adósságot csinált. Miután ezt megállapították, a Lichtenstein és társa, a Sommer Lipót cég vétkes vagyonsbukás címén följelentést tettek ellene, de ezekhez a följelentésköz még több más cég is csatlakozott, amely család miatt tett ellene feljelentést. Ma tárgyalta ezeket a feljelentéseket Szepessy bíró elnöklelte alatt a budapesti büntetőtörvényszék, de a nagyszabású beidézett tanúk kihallgatása miatt több napig el fog tartani a tárgyalás.

REGÉNY-CSARNOK.

Ki hát a gyilkos?

Bűnügyi regény az amerikai életből. 13.

— Ezt a te gyöngéd feleséged ütötte. Hát még most is tagadsz?

— Vigyen el az ördög — kiáltotta a mérnök és agyon akarta ütni a csavargót a puská tusával, de az felreugrott ügyesen.

— Engem ugyan be ne nem csapsz testvér — dörmögte a csavargó. Még arra is emlékszem, mikor kaptad ezt az ismertető jelet Irisztől. Ez az asszony féltékeny rád és úgy ragaszkodik hozzád, mint a bogáncs. De ő hozzá semmi közöm. Vele nem jó lenne cserecsényezni. Hozzád fordulok tehát. A pénzszavaramból te kiségethetnél engem. Tökéletesen leégtem.

Az ember átkozódott.

— Látom már, hogy ismersz. Elég volt már a mókázásból. A jó ezimborát nem bántom én. Ne hagyj engem cserben Perry, lesz pénz nem sokára mindkettőnk számára elég.

— Igazán? Van valami terved?

— Van, de nem szólhatok.

— Csak meg ne égesse komám a kása a szádát.

— Vigyázok is magamra, de azért a nyomomon van az ördög fajtája és utamban áll.

— Tudom. Keene Silas, a titkos rendőr. Láttam.

— Ugy van, ő vezessed őt hamis nyomra és én fenyesen megjutalmazlak.

Hogy mutassa is, nem trófiát, egy aranyat adott a csavargónak, akinek a szemé fölési lant.

— Számíthatsz rám — mondta.

— No hát addig hagyj most már békét nekem, amíg . . .

— Amíg a titkos rendőrt el nem tesznek a láb alól.

— Helye.

— Ugy legyen.

Erre a csavargó eltűnt a bokrok közt, Bareswell is folytatta útját. Amint a városba ért, felkereste az orvost és kiküldte a Bane házához.

Az olvasó nem okára meg fogja tudni, hogy ez a vadászruhás alak nem Bordine Gusztáv mérnök volt, bár még Bane Ransom is megtévesztette. Ez a csodálatos hasonlatossága Bordineval ravasz tervet követelt a csavargó fejében. Ezt a tervet még elősegítette az a kaland is, amely Bareswell és a titkos rendőr közt történt.

De most térjünk vissza a városba.

Keene Silas nagyon meglepődött, mikor a fiatal mérnökkel az utcán találkozott. Vajjon lehet-e, hogy ő volt, akivel az a kalandja történt? Nagyon hasonlított hozzá az bizonyos, csak a hangja csengett más-ként. A titkos rendőr igazán nem tudta, mit csináljon.

— Hol van az ön szállása, Keene ur?

— As arany oroszlánban.

— Jó szálló. De legyen oly jó, kísérjen haza. Szeretnék önnel beszélni a ridge-woldi bűnesetről. A tettes fejére hatalmas díj van kifizetve és azt hiszem, ön is szeretné a díjat megkaparintani.

Erre mindkét férfi megindult azon ablak alól, ahonnan a világosság kiáradt.

— Ritkán szoktam a város e tájékán járni — mondta a mérnök.

— Mért jött akkor éppen ma erre? — kérdezte a titkos rendőr és bizalmatlanul nézett a fiatal emberre, mialatt a zsebében erősen megmarkolta a revolverét.

— Ismerős embert láttam erre menni. Az illető, míg én Bane Viktória gyilkosságára gondoltam és elmélyedtem, ezalatt ő itt eltűnt. De nem esoda, hogy mindig ez-

zel a dologgal foglalkozom, hiszen engem is oly közelről érdekel a dolog.

Keene azt hitte, hogy a fiatal ember félre akarja vezetni. Ezért megállt az utca közepén és csodálatosan nézett rá.

— De hiszen ezt ön is tudja — tette hozzá nyugodtan. Folyton azért teszek magamnak szemrehányást, hogy mért nem maradtam én akkor ott, amíg a testvérbátyja haza nem érkezik. Akkor az a csavargó nem végezhetné volna be aljas munkáját.

(Folytatjuk.)

Nyilttér.

Dobruczky Emil munkásmat egész ártatlanul és minden alap nélkül gyanúsították és sértegették, a Stern József és Testvére urak kegygyárában, Nagy János által elkövetett lopás miatt.

Nevezett munkásmat kérelmére szívesen kijelentem hogy ő, ki már két éve dolgozik gyárban, nem hogy részt vett volna bármiképen is e csunya ügyben, hanem ellenkezőleg mindég a legtisztességesebben viselte magát s ő a legmegbízhatóbb emberim egyike.

Első debreczeni fésűgyár
Dömsödyné.

A fentieket igazoljuk:
Stern József és testvére.

A „Sesta“ kertben
egy 2 nyilas szőlő, jó karban
levő épületekkel
eladó vagy bérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad:

KEINER és SCHWARZ
— Csapó-utca 13. sz. —

Blous különlegességek

Angol aljak, Angol Costümök

nagy választékban

Klein Sámuel — ezeltől

Halmágyi Sámuel

női és leány felöltők áruházában.

Mérték utáni Blousok leggyorsabban elkészülnek.

Zongorák, Pianinok,
Czimbalmok
és mindenféle hangszerek
kaphatók csakis

Schmidt S.
zongora- és zenemű raktárában.

Minden olcsó és semmi sem drága!

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Új üzlet, olcsó szabott árak.

Megnyilt Debreczenben, a „Bika“ szálloda mellett levő Ranunkel posztó nagykereskedő két emeletes palotájában, a hol **angol és francia ruhaszövetek, delaineek, batisztok és minden elképzelhető mosó áruk, divatos blouzok, alsószoknyák, kész gyermek-ruhák és kötények óriási választékban és meg** **lepő olcsó árban árusítanak el.** — A maradékok nagyobb része nem kereskedők ócskaságaiból, hanem a gyárak maradványából vásároltatnak össze **készpénzért** és így mindig a **legújabb és a legdivatosabb áruk** állanak a nagyérdemű közönség rendelkezésére. **a Maradék áruház** („Bika“ szálloda mellett) (Ranunkel ház.)

Üzleti elvem: „Élni és élni hagyni.“

Apró hirdetések.

10 szögig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A egkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Ház kedvező feltételek mellett eladó vagy bérbe kiadó, két nagy üzlethelyiség, három szoba és mellékhelyiségek. Petőfi-tér 2. sz.

Óriási kávé behozatal és kiviteli raktár Lindendfeld J. Jenőnél, Városház-utca 2.

Jókarban levő használt kerékpárt veszek. Cím a kiadóhivatalban.

Debreczeni első elektrotechnikai vállalat távbeszélő és távjelző berendezésekre, villamhárítók, villamvilágítás és erő átvitelre, villamos jelzőtelepek, tűzjelzők, vizállás-mérők. Elvállal mindennemű az elektrotechnika szakába vágó berendezéseket és javításokat **Földvári L.** Kossuth-utca 1. szám az udvarban. — Telefon szám 168. Távbeszélő és táviró építéshez szükséges mindennemű készülékek és anyagok, valamint gyógyászati, physikai készülékek és telepek raktára.

Harisnya kötőde Debreczen, Piacz utca 32. **Fischbein Katalin** (Schwartz Arminné.) Elvállal harisnyák kötését és **fejelést** igen mérsékelt áron.

Ocska rezes a legmagasabb árban veszek. Bloxbert Simon rézöntő, Piacz-utca 40.

Popper Dávidné okl. szülésznő lakása Debreczen, Széchenyi-u. 27. sz.

Turul és Attila
permetező gépek, kénpor fúvók
kerti-fecskendők
kerti padok
Jégszekrények
Ujdonság!
madár fészkek. stb.
SESZTINA LAJOS
vaskereskedőnél, DEBRECZEN.

Kék gálicz és Raffia hánacs
legolcsóbban beszerezhető
Fritsch Károly
fűszeráru üzletében
Főtér, a Bika szállodával szemben.

Fényképező gépek s hozzávaló kellékek. — **Teljes lawn tennis és lovagló felszerelések.** — **Mindennemű utazási cikkek** és bőrárak. — Solingeni zsebkések és ollók. — **Férfi ingek, kalapok, nyakkendők** nagyválasztékban kaphatók

BORSOS KATA
műipar- és férfi divat üzletében
Debreczen, városház.

„Jön a czirkusz“

nagyobb kelete lesz a „Matild“ szépitőszereknek, mert a **Matild arczenőcs,** crém, szappan, az egyedüli szer mely leszed rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, vimedlit és minden bőrsunyaságot biztosan. Kérek egy próbát, ha nem használ, a szer árát minden csürés csavarás nélkül visszaadja, a czím: **KUN ISTVÁN** gyógyszerész párisi laboratoire cosmetique „Matilde“ magyarországi műlaboratoriuma. (Alapított 1895. Budapesten.) — Budapesten **Töröknél.** Debreczeni raktár: **Tóth Béla** gyógyszer-tárában. **Hajresztoror** 2korona! Fenomenális. Nem fog, nem piszkít.

Tavaszi idényre.

Méhészeti cikkek különlegességei. **Kerti padok** és vas butorok, kertészeti szerszámok. **Épület** és butor vasalások. **Gazdasági felszerelések.** **Gyermekkocsik** egyszerűtől a legdiszesebb kiállításban. **Fürdőkádak** és jégszekrények, legolcsóbban beszerezhetők

Tóth Gyula
vasnagykereskedő
Piacz-utca 20. és 27.

ROSENBERG ÉS HAMMER
villany-műszerészek, kerékpár- és varrógép-raktár
DEBRECZEN, Piacz-u. 2. sz. (a nagytemplom mellett.)

Ingyen és bérmentve küldjük 1904 évre szóló kerékpár- és részek árjegyzékünket. Egyedüli elárusítója a hírneves gráci **Puch** kerékpároknak. Kerékpár részek nagy raktára, javító műhely.

Új üzlet, olcsó szabott árak. Debreczenben, a Kóspoltház mellett, a Kóspoltház szomszédságában.